

Locuinti'a Redactorului

Cancellari'a Redactiunii

Strat'a tragatorului [Lő-
vészutona], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „ „

Pentru Romanii:

pro a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separat. In loculu deschiu
20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA”

pre triluniulu II (aprilie—iuniu) 1871.

DD. abonati alu caroru abonamentu espira
ca finea triluniului ianuariu-martiu, se binevoiesca
a-si reinnof abonamentele celu multu pana in 8.
aprilie, pentru ca estu-modu respectivii DD. abo-
nati se pota fi feriti de irregularitati in primirea
diuariului, era Administratiunea si Espeditur'a de
complicatiuni cari provinu d'in intardiatele insi-
nuari la abonamentu.

Acei DD. abonati, cari sunt in restantia cu
pretulu de prenumeratiune, sunt rogati se bine-
voiesca a-si refu socotelele catu mai curundu, pen-
tru ca sum'a restantielor e mare si administra-
tiunea ingreunata.

Totu una-data ne rogamu, ca DD. abonati se
alature in epistolele de prenumeratiune seu ca
asemnatele postali cate una adresa tiparita.

Pretulu de prenumeratiune e cunoscutu d'in
fruntea foiei.

Administratiunea.

Pest'a, 20. mart. 1871.
1. apr.

Scirile sosite despre alegerile d'in dominec'a
scuta in Paris anuncia, ca partisanii guvernului
ralu au invinsu in trei cercuri, a nume in 1, 2,
si 7, cu tote acestea comitatulu centralu are forte
mare majoritate si d'in asta cauza a devenitu prea
entediatoriu in pretensiunile sale. Asi catu se dice
ca pentru noulu consiliu municipalu pretinde po-
tere a supra Adunarii nationale, cerendu dissolu-
tiunea acesteia si a se trage in judecata membrii
ei. Diuariulu oficialu alu comitatului centralu se
marginisce inse a cere comunei, ca se impuna
Adunarii nat. promulgatiunea unei legi electorale,
prin carea votulu cetatiloru se nu se mai absorba
de votulu sateniloru, ca-ci altmentrea, unitatea
nationala franta, nu s'ar mai poté restavill.

Resultatulu alege-iloru municipale d'in Paris
e cunoscutu. Bine ca abtinerile de la votu au
fostu considerabile, totu-si mai bine de 250,000
alegatori luara parte la scrutiniu. Candidatii comi-
tatului centralu au triumfatu in 16 cercuri d'in
20. Contrarii comitetului avura majoritatea numai
in trei, era intr' unu cercu ambele parti si-tienura
ecuilibrulu.

Adunarea nat. de Versal'a in siedinti'a sa de
domineca a votatu unu proieptu de lege intru ono-
rea celoru doi generali ucisi, Lecomte si Clemente
Thomas. Mai importante fu siedinti'a d'in 27. martiu,
in carea s'a discutat propusetiunea deputatului
Ludovicu Blancu, cerendu a se aprobá portarea
deputatiloru si a primariloru de Paris, cari semnase
transactiunea cu comitetulu centralu. Camer'a inse
respinse d'a luá in consideratiune acesta propuse-
tiune, asediandu increderea sa numai intru in-
terceptiunea si tari'a guvernului. Acestui votu pre-
cise discursulu lui Thiers, carele scusa in catu-va
miscamentulu d'in Paris, protestandu cu tota ener-
gia in contra' acusatuniu ce i-se face lui si Adu-
narii de a tinde ca se restorne republic'a si des-
mint pre toti acei-a, cari pretindu ca d'insulu ar
pregati callea la una deslegare monarcica. In fine
ceru, ca proieptulu de lege relativu la alegerile
municipale se se votodie catu de curendu. Drept'a
reactionaria inse nu se multumiá de a vedé nu
mai inlaturata propusetiunea lui Lud. Blancu, ci
ea cerea a se declará de nulle alegerile Parisiane
de domineca, dar' majoritatea camerei respinse ur-
genti'a si cestiunea se relega la comisiunea de ini-
tiativa spre a fi cercetata.

D'iuariulu „Nou'a Republica“ cualifica Adu-

narea nat. „de vermenosa, factiosa, criminala in
contra' Parisului si mai criminala inca in contra'
Francei.“ Diurnalulu oficialu, redactatu prin mani
necunoscute, se mira ca ducele d' Aumale au po-
tutu reintra in Francia fora ca se se fi aflatu vre
unu cetatiannu care se-lu-duce. „Alta data dice
acellu diuariu, tiranicidiulu era lege. Asta di, una
pretinsa morala numesce cmoru unu atare actu
alu justitiei.“ Astfelu de invetiature si affiari se
producu oficialminte (!) la Paris. De altmintrea ce-
tatea e leniscita, dar neincrederea temerile, animo-
sitatele subsistu si dupa alegeri. Baricadele stau
sub padia guardiei nat. a cartierelor populari.
In 28. mart. flamar'a cea rosfa au fostu arborata
pre palatiulu Tuilerieloru, a Elisului si pre zidi-
rile statului. Ser'a Tuileriele au fostu iluminate si
salve de tunuri se dederu intru onorea communei.
Versal'a si Parisulu se padiescu un'a pre alt'a ca
si in epoc'a candu Versal'a servia de cartieriu
gener. statului majoru nemtiescu.

Ostirile sosescu neinteruptu la Versal'a, si
contribuescu multu a asecura impoporatiunea si
Adunarea nat. a supra periceloru ce i ar poté
amenintiá d'in partea Parisianiloru rescolati. Cu
tote ca generalulu Vinoy se increde in fetiorii sei
si cere a poté plecá in contra' capitalei, altii sus-
tieniu ca la primulu conflictu armat'a guvernului
se va resipl de nou si ca la tota intemplearea ar
trebu celu pucinu trei sute de mli de fetiori spre
a poté innabusí rescol'a.

Desordini ca si la Lyon s'a escatu si la Santu-
Stefanu (St. Etienne). Prefectulu incunoscintiasc in
25. martiu ca rescol'a ar' fi sugrumata, dar scirile
electrice d'in 27. sosite la Versal'a anuncia ucide-
rea chiaru acestui prefectu.

Asemenea la Tulusa partesanii comunei fecera
zambet'a trecuta loviur'a loru de statu, reasiedi-
andu in functiune pre prefectulu Duportalu desti-
tuitu prin Thiers, deputatulu Keratfi, care avea
se-lu inlocuesc se afla in deplina nepotentia facia
cu evinmintele. Astfelu opusetiunea contra' Adu-
narii nat. si a guvernului de Versal'a se latiesce
cu incetulu in tote cetatile mai impoporate

Facia cu turburari d'in Francia, Borussii,
cei ce au pre Tiarulu loru, fora de a avé si liber-
tatile cuvenite unu mare si cultu poporu, cu bu-
curel'a unei miserabile invidie si cureutate gretiosa
anuncia decadinti'a marinimosei natiuni francese.
„Ce portare!“ d'icu ei „cata lipsa de demnitate si
de potere morale, acum se dovedesce ca acestu
poporu (Francesii) sumetiu n'a fostu demnu de
simpatiele poporeloru, n'a fostu chiamatu a jocá
rolulu importantu ce l'a avutu, acum se apropia de
prepastia,“ si Borussii in nerusnarea loru striga
„Osanna!“ Daca in aceste inime de cordovanu
prussianesci ar fi numai una-chinteá alu semtiului
de umanitate, atunci ar trebú se recunoesca cumca
ceea ce se petrece asta-di in Francia este natural'a
reactiune a cumplitei loviture ce i dede Prussia.
Sunt frigurile raneloru infpte de cari patimesce
biet'a natiune. Starea este periculosa si de compa-
timitu dar speramu in geniulu celu bunu alu ele-
mentului, latinu ca natur'a cea vertosa a acestui
poporu ageru va triumfa si va da de mintiuna
profetfele inimiciloru sei.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 29. mart. 1871.

Presiedinte: Paulu Somssich. D'in partea guvernului
sunt de facia ministrii: c. Iuliu Andrassy, Balth. Horvath,
Vilhelmu Tóth, Carolu Kerkapoly, Iosifu Szlávy si Stefanu
Gorove.

Dupa verificarea processului verbalu alu siedintiei d'in
urma, deputatulu cetatii Aradu, Petru Atzél, si-depune
mandatulu. Se va ordina alegere noua in cerculu respectivu.
Presiedintele anuncia apoi mai multe petitiuni, cari se trecu
la comisiunea petitiunaria d'impreuna cu petitiunile presin-
tate de deputatii B. Dionisiu Mednyánszky, c. Dominicu Te-
leki, Vincentiu Bogdanu, Michaelu Táncsics, Ioanu
Vidats si Paulu Hoffmann.

Inginerulu Hugo Nuck roga camera a-i permite se
intenteze procesu de pressa contra' deputatulu Dr. Macs.

Falk, ca redactore alu diuariului „Pester Lloyd.“ — Pe-
titiunea se trece la comisiunea de imunitate.

Stefanu Pavlovics cetesce de la tribuna unu
tratatu lungu despre politic'a Ungariei facia de Serbi'a
si, preste totu, facia de poporele crestine d'in Orientu; ana-
lizeza conditi'a c. Beust si termina cu urmatori'a interpel-
latiune ca'tra ministrulu-presiedinte: 1) Are dlu ministru-
presiedinte cunoscintia despre depesia c. Beust de la 23
novembre? 2) Aproba domni'a sa contienutulu ei? si 3)
cum pote dsa aduce in consonantia acesta depesia cu re-
spunsulu seu la interpellatiunea deputatului Stratimirovics,
facuta cu privire la politic'a orientale a monarciei?

Presiedintele spune, ca interpellatiunea se va
comunica ministrului concernite, si totu-una-data face atenti
pre deputati, ca in intielesulu regulamentului interpellati-
unile si amendamentele au se fia catu de scurtu motivate.

In legatura cu interpellatiunea deputatului Pavlo-
vics, Vincentiu Babesiu adreseza ministrului-presie-
dintie urmatori'a interpellatiunea: 1) Are dlu ministru-pre-
siedinte cunoscintia, ca depesia contelui Beust de la 23.
novembre 1870 fu predata in Belgradu cu declaratiuni
amenintatorie in privinti'a conduitei Ostrunguriei facia de
vre-una lupta de libertate a crestiniloru d'in Orientu, ce'a
ce e directu opusu cu contienutulu depesiei? 2) Facutu-s'a
si in Bucuresci acesta declaratiune, si care este adeverat'a
politica a monarciei in Orientu?

Interpellatiunea se va comunica ministrului presiedinte.
Ignatiu Helfy intreba pre presiedintele camerei,
daca are cunoscintia ca deputatulu Iosifu Samassa,
care e numitu degiá de vre-o cate-va septemane episcopu
in Scepusiu, inca totu nu si-a depusu mandatulu.

Presiedintele respunde, ca pana acum'a n'are
neci una cunoscintia oficiale despre acesta numire a lui
Samassa; de altmintrelea declara, ca va rogá guver-
nulu, ca in venitoriu se-lu incunoscintieze totu-de-un'a
caudu numesce pre vre-unu deputatu in unu oficiu incom-
patibilu cu mandatulu de deputatu. (Aprobare via.)

Notariulu Colomann Széll publica resultatulu alege-
rii d'in siedinti'a precedente, dupa care in comisiunea de
25 s'au alesu Alessandru Török cu 138 si b. Sigismun-
du Inczédy cu 100 voturi.

Dupa ace'a camera trece la ordinea dilei: votarea
nominale a supra §-ului 70 d'in proiectulu de lege despre
organizarea comunelor, lasatu in suspensio in siedinti'a tre-
cuta. La intrebarea daca camera' primesco seu nu §-lu 70
cu tecstatulu comisiunei centrale, d'intre 403 deputati verifi-
cati 164 voteza pentru si 103 contra' primirei; 134 depu-
tati sunt absinti; presiedintele se retiene de la votu. Deci
paragrafulu d'in cestiune s'a admisu cu una majoritate de
61 voturi.

Urméza continuarea desbaterei speciale a supra pro-
iectulu de lege despre organizarea comunelor, si §-ii 77—
121 se admitu parte fara observatiune, parte cu ore-cari
modificatiuni neesentiale.

Siedinti'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedinti'a de la 30. mart. 1871.

Presiedintele Paulu Somssich deschide siedinti'a de
asta-di a camerei reprezentantiloru la 9 ore a. m. D'in
partea guvernului sunt de facia ministrii: c. Iul. Andrassy,
Pejacsevics, Vilhelmu Tóth si Teodoru Pauler.

Dupa verificarea processului verbalu alu siedintiei pre-
cedente, deputatii Paulu Jámbor, Ernestu Simonyi si c. Teo-
doru Csáky presinta mai multe petitiuni, cari se trecu la
comisiunea petitiunaria, respective la cea de 25.

Ernestu Simonyi spune, ca in 27. martiu s'a per-
tratatu inaintea curtii de jurati d'in Pest'a unu procesu de
pressa, care a descoperitu una multime de abusuri ale ad-
ministratiunei postale, si a provocatu neincrederea cea mai
mare in cercurile comerciale, ale caroru-a interesse stau in le-
gatura strinsa cu ale postei; dreptu-ace'a oratorele adreseza minis-
trului de comerciu, industria si agricultura urmatori'a inter-
pellatiune: 1) Indreptatu-si-a dlu ministru atentiunea a supra
processului de pressa pertratatu in 27. martiu, in Pest'a, si cunos-
ce domni'a-sa acusarile aduse contra' consiliariulu ministeri-
alu Michaelu Gervay, contra' consiliariulu de sectiune Ráczi
contra' secretariulu ministerialu Luger? 2) Destituit'a dnl'a-
sa pre acesti oficiali, si daca nu i-a destituitu inca, voiesce
a-i suspendá numai decatu si a ordina investigatiune stricta
contra' loru?

Iosifu Popu interpelleza pre ministrulu de culte si
instruatiune publica, daca voiesce a intregi, d'in mediu-locele

statului, salariile pre utileu greco-catolici d'in părțile anes-sate Ungariei până la sum'a de 300 fl. in argintu? (Interpellatiunea o vomu publică in numerulu prossimu. Red.)

Interpellatiunile se voru comunică ministriloru concerninti.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea d'flei: continua-rea desbaterei speciale a supr'a legii comunale, si se admite intregu proiectulu parte fara observatiune, parte cu ore-si-cari modificatiuni neesentiale.

Ministrulu-presiedinte, c. Iulia Andássy, pune pre biuroulu camerei articulu de lege santiunatu de Majestatea Sa, despre bugetulu anului 1871. — Dupa publicatiune se tramite camerei magnatiloru.

Urmeza proiectulu de resolutiune alu deputatulu Colomanu Tisza, dupa care legea comunale va avé se intre in vietia numai dupa ce camer'a va fi adusu degiã si legi despre desfiintarea relatiunilor urbariale si a remasiteloru feudale.

Colomanu Tisza documenteaza, in cuvinte putiene, necesitatea acestei despusetiuni, pentru că numai estu-modu se voru poté delaturá frecările ce se voru ivi in urm'a relatiunilor neordinate ale proprietatii.

Ministrulu Tóth nu pote recomandá acceptarea acestui proiectu de resolutiune. Dupa ce mai vorbescu Paula Moricz, Ales. Almássy, Balt. Halász, Paulu Szontágh si Albertu Németh pentru, éra Ales. Nehrebeczky si Iosifu Iusztich contr'a proiectulu d'in cestiune, camer'a lu respinge.

Urmeza raportulu comisiunei petitiunarie a supr'a petitiuniloru cuprinse in registrele de sub numerii 39 si 40. — Petitiunile se tramitu parte ministriloru concerninti, parte se depunu in archivulu camerei.

Relativu la petitiunea comunei besericesci d'in Brasiovu in privint'a anularii conclusului ministerialu, adusu in causa de controversa intre grecii de la beserica „Santei Treime“ si comunitatea besericesca romana, comisiunea petitiunaria observa că cestiunea de proprietate a numitei beserice e de natura judiciaria; inse, dupa-ce despusetiunile de pana acum'a ale ministeriului de culte, facute in acésta afacere, nu se potu motiva in modu correspundietoriu, ministrulu cultelor este invitat a observá in venitoriu alta procedura.

Dr. Alesandru Mocioni propune ca camer'a se indrume pre petitiunari pre calea judiciaria.

Ministrulu cultelor, dr. Teodoru Pauler, analizeza difficultatile resolverei acestei afaceri complicate, si invita camer'a a primí propunerea comisiunei petitiunarie cu omittirea motivarii.

Dupa ce mai vorbescu Franciscu Pulszky, Vincentiu Babesiu si Valentinu Császár, Siedintia se inchiaia la 2 ore d. m.

Discursulu dlui dr. Iosifu Hodosiu

pronunsiatu in siedintia de la 31. martiu a camerei reprezentantiloru Ungariei, in cestiunea besericea dela „Sant'a Treime“ d'in Brasiovu.

Onorabila camera! nu voiu face pre advocatulu nici alu unei nici alu celei-lalte parti. Nici nu voiu dice că cunoscu causa ca-efi candu ar' fi causa mea propria (precum a dñsu deputatulu Császár ieri. Red.), că-ci atunci n'asiu fi mai putfnu decatu parte interessata (precum se vede a fi deputatulu Császár. Red.); ci dñcu numai că cunoscu causa, că un'a ce este intre romanii si grecii d'in Brasiovu, care pre amenduoe partile de asemenea le intereséza. Voiu spune pre scurtu species facti, asié, si in acea directiune, si d'in acelu punctu de vedere, precum se cuvine camerei, că corpu legislativu se ièe in desbatere si in consideratiune, acésta cauza.

Intre romanii si grecii d'in Brasiovu de mai multu timpu este certa pentru beserica de la „Sant'a Treime“ d'in cetate. Ce éra, si ce este acésta certa? Grecii pretindu. ca numai ei aru avé dreptu si la biserica, si la avere, si la totu; Romanii dñcu, că nu grecii singuri, ci si romanii au asemenea drepturi cu grecii atatu la beserica, catu si la avere, si la totu. Acésta certa s'a decisu de multe ori, si in mai multe moduri. Mai pre urma a decisu ministrulu de culte si instructiune publica. Cu decisiunea ministrului inse, nici o parte, nici cealalta, adeca nici grecii, nici romanii nu sunt multiamiti. Cum, si ce decisiune a facutu ministrulu? A datu Greciloru exclusivulu dreptu in averea besericea si in administrarea ei; pre Romanii i-a exclusu cu totulu de acestu dreptu; é' Romaniloru li-a datu dreptulu, dreptu ce si altmintere lu aveau, de a poté merge la beserica, de a avé preotu romanu, si de a se poté servi cu limb'a romana in servitiulu dumnediescu.

Precum am dñsu, acésta dispositiune a ministrului n'a multiamitu nici pre un'a, nici pre cealalta parte. Pre Grecii nu: că pentru ce Romaniloru s'a lasatu dreptulu de a poté merge la beserica, de a poté avé preotulu loru romanu,

si limb'a loru romana in beserica? Pre Romanii nu: că pentru ce se fia ei esclusi de la averea besericea si de la administrarea ei? Amenduoe partile s'au adresatu acum la camera; un'a d'in ele, Grecii, ceru a se anulá dispositiunea ministrului; cealalta parte, Romanii, ceru se fia recunoscuti de asemenea indreptatiti cu Grecii la averea besericea si la administrarea ei, si se fia restituiti in acestu dreptu alu loru.

Ce are camer'a de a face aci? Negresitu, că chiamarea camerei este a cercetá daca fapt'a, dispositiunea ministrului este legale ori ba? Si aci nu sum de opiniunea amicului meu Alesandru Mocioni, care a dñsu că acésta camera n'ar' poté cercetá, daca actulu ministrului este legalu séu nelegalu (aprobári in stang'a). Daca ceea ce a facutu, ceea ce a dispusu ministrulu, este legalu, adeca conformu legii, atunci dupa mine, in casulu de fatie, camer'a n'are de a face alta, decatu, precum a propusu Alesandru Mocioni, si precum s'a urmatu si in alte casuri, ca actele se se depuna in archivulu, libere fiindu partile de a si-le redicá de acolo. É' daca, ceea ce a facutu ministrulu, este nelegalu, si nu este conformu legii, atunci nu aceea este immediat'a urmare că actele se se transpuna de nou la ministeriu, ci urmarea naturale si legale este că ministrulu se fia trasu la respundere. Acést'a este logic'a naturale a vietiei constitutionali si parlamentari.

In casulu de fatie inse, tragerea la respundere a ministrului, nu mai poté avé nici-unu resultatu practic, pentru că ministrulu care a facutu acésta dispositiune nu mai este in vietia — elu a moritu; si numai prin acést'a s'ar' poté in catu-va si justificá transpunerea de nou a actelor la ministeriu. Dar' acum candu le-asiu transpune, apoi nu le mai potu transpune fara ore si-care inviatiune séu instructiune, că adeca in catu antecessorele ministrului ar' fi comisú nelegalitate, ministrulu de acum se aiba grige a padí legalitatea.

Éca acést'a e starea lucrului, éca acést'a e opiniunea mea.

Acum, cari sunt opiniunile, séu propunerile câte s'au emisú pana acum?

Comisiunea pentru petitiuni, prin raportorulu séu dice că: petitiunile, atatu ale Greciloru catu si ale Romaniloru, se se tramita ministrului de culte si instructiune publica, dandu-se ministrului unu feliu de inviatiune; dar' invinaunea ce o propune comisiunea pentru petitiuni este cu totulu unilateralu.

Dlu ministru la culte si instructiune publica dice, că: primesce propunerea comisiunei pentru petitiuni, dar' fara nici-o inviatiune, ci se i selase mana libera.

Dlu Ales. Mocioni d'in contra propune, că: fiindu vorb'a aci de unu casu concretu, unde partiloru totu-de-un'a le sta deschisa calea legii ordinare — actele se se depuna in archivulu camerei, de unde partile le voru poté redicá ori candu, pentru a-si urmari dreptulu in calea legii (aprobári in stang'a).

D'in parte-mi tienu că acésta propunere este cea mai correcta.

Dar' daca s'ar' primí propunerea, că actele se se transmita la ministeriu, atunci, precum amu dñsu, acele numai pre langa inviatiune expresa se potu transmite; dar' inviatiunea se nu fia unilateralu, precum se propune d'in partea comisiunei pentru petitiuni, ci inviatiunea se fia astfelu, incatu ea se fia asemenea de buna séu asemenea de grava pentru amenduoe partile; acésta inviatiune nu poté fi aceea ce dice raportorulu comisiunei pentru petitiuni, că adeca ministrulu n'ar' fi luatú in consideratiune opiniunea deregutoriloru sei subalterni. Nu acést'a este bas'a domniloru, ci bas'a este valoarea documentelor fundatiionali. O repetu dar, că daca damu instructiune ministrului, acést'a instructiune se fia asemenea favoritoria, séu asemenea defavoritoria pentru amenduoe partile (aprobári in stang'a).

D'in aceste considerante, io me alaturu la propunerea lui Ales. Mocioni, că: in acestu casu concretu, camer'a nepotendu face vre-o dispositiune, actele se se fia depuse in archivulu. Acést'a este mai correctu (aprobári in stang'a).

Daca inse acésta propunere nu s'ar' primí, atunci me rogu, se se priméca cealalta propunere a lui Ales. Mocioni, prin care dice că: actele se se transpuna ministrului cu acea inviatiune, ca la o noúa decisiune se ièe in considerare documentele fundatiionali. Acésta propunere este nu numai correcta ci si cea mai drepta.

Onorabila camera, se dice că, in casulu de fatie este a se aplicá §-ulu 9. d'in art. IX. de la a. 1868. Io o negu acést'a; pentru că beserica de la „Sant'a Treime“ d'in Brasiovu nu este nici numai si exclusivu grecesca, cu atatu mai putfnu

serbésca; ea este atatu grecesca catu si romanésca; asié dar' nu este beserica de una singura limba; fii acestei beserice sunt greci si romani cu drepturi egali. Romanii inca sunt fundatorii acestei beserice; si că se ve pomenescu numai pre unulu d'in acestu fundatoriu, fia destulu numele principe-lui romanu Brancovanu, care a facutu cea mai considerabila fundatiune, dandu besericea duoe mari comunitati, dupa cari beserica trage pana in diu'a de asta-di cele mai mari venituri.

S'a dñsu si aceea, si anume chiar' dlu ministru de culte a dñsu, că e forte complicata acésta cauza. Io nu o tienu nici-de-cum complicata, daca cercetamu si cautamu tote actele. Se intielege că e complicata daca dlu ministru cauta numai la opiniunea lui Beldi; dar nu e complicata, daca cercetamu actele a amenduoe partile si daca cetimu si esaminamu opiniunea separata a membriloru comisiunei data la protocolulu ce s'a facutu sub presiedintia lui Beldi, si mai alesu daca cercetamu si cautamu documentele fundatiionali.

Vedeti dar' dloru, că aci trebe se cautamu la tote actele, la tote documentele; si se nu facemu numai o cercetare si esaminare unilaterale, precum a facutu comisiunea dvóstra de petitiuni. De altmintre si acést'a dice că dispositiunea fostulu ministru de culte este nelegalu, pentru că n'a luatú in consideratiune raportulu si opiniunea lui Beldi; dar' io dñcu, că daca este nelegalu, apoi nu pentru aceea este nelegalu, ca nu s'a basatu pre opiniunea dlui Beldi, ci pentru aceea pentru că a intermissu de a luá in consideratiune actele fundatiionali.

Me resumu dloru, si dñcu, că daca onor. camer'a este convinsa, că ministrulu n'a comisú nelegalitate, atunci actele nu se mai potu si nu mai trebe transpuse ministrului; é' daca onor. camera este convinsa că ministrulu a facutu nelegalitate, si ministrulu care a comisú acésta nelegalitate nu mai poté fi trasu la respundere, fiindu că a moritu, atunci numai pe langa o inviatiune se potu transpune actele noului ministru, dar' inviatiunea se fia de asemenea interesu pentru amenduoe partile, adeca: luarea in consideratiune a documentelor fundatiionali. Astfelu, si d'in acestu punctu de vedere dorescu io resolvirea acestei cause; pentru aceea me alaturu propunerii amicului meu deputatu Ales. Mocioni (aprobári in stang'a).

Economicu

(Sistemele de agricultura la Romani.

(Urmare.) *

Aceste sunt folosele ce povârnelu potu aduce economului. Dar' preste totu Statulu romanu si agricultura romana inca ar' cascigá prin astfelu de fabrice. Câte mii jugere de pamentu, care acuma servesce numai ca pasiune, nu s'ar' poté ore cultivá si fertilisá prin escrementele grase ale animaleloru nutritu cu braha? Cátu pamentu, asta-di sterilu, nu s'ar' poté atunci semená cu totu genulu de gráne, frupte saporit'e, erburi, trifoiu, etc.? Unele paduri slabe, cari nu aducu mai nece unu venitu nece statulu nece economului romanu, s'ar' poté transformá atunci in locuri aratorie, si astfelu averea nationala ar' cresce in mesura considerabile; prin fabricatiuni se deschide la sute si mii de lucratori calea de a cascigá si a-si afli panea de tote dñlele; prin nutretulu enormu cascigatu d'in povârne s'aru poté fién in tiera vite mai multe, si astfelu, carnea devenindu mai efina, economulu romanu s'ar' bucurá de unu traiu mai bunu si mai indestulitoriu.

Inse, dorere, romanii sunt straini, se pote dice, cu totulu de cátra fabricatiuni. Vedi-bine, că aci se receru capitaluri mari, cari nóe ni lipsescu, inse daca ne amu intruni, ne amu asociá si amu conlucrá, — precum facu si alte natiuni, — amu poté supléni tote. Asta-di, romanii numai prin intrunirea poteriloru loru spirituali si materiali potu se si asigure prosperitatea.

Unii voru face objectiunea, că povârnelu sunt spre stricatiunea poporului. Inse nu fabricele sunt aci de vina, că-ci spiritulu este necesariu la forte multe ramuri ale industriei, si asié, chiaru se nu fia intrebuintiatu ca vinarsu, ar' trebui produsu. Daca inse poporulu nostru abuseza de acésta beutura periculosa, trebe se-lu desteptamu si se-lu invetiamu. Reulu nu este in palincarie, ci in nesciintia, in putien'a educatiune si in dedarea invederata; reulu provine mai alesu de la acei insielatori judani, cari se asiedia in satele si in orasiel'e nostre, seducu si corumpu poporu, copli, femea si virgine; judanii sunt acei-a, cari esplota nesciintia, invenineza, sugruma si despoia pre tieranulu nostru celu bunu si blandu; reulu este, că noi lasamu pre poporu preda acestoru omeni fara patria si Ddieu, si nu-lu instruiamu, ca se se feresca de acele locuste si se se abstiená preste totu de la beutura stricatiuna a spiritualu. Éca relele, cari trebuie vindecate. Insemnâmu in acésta privintia, că nece unu judanu se nu se priméca in comunele romane, sub nece unu feliu de conditiuni, éra pre cei ce s'au

*) Vedi Nr. 22, 23, 24, 30 si 31 ai „Fed.“

mediat între poporul romanu sè ne silim a-
a-î espedă aiurea, că-ci altmîntre reulu va totu cresce. —
Judele satului cu preutul laolaltă au detorintă si potu sè
ăperè pre poporu de coruptiunea judaniloru.

Afara de povârne sèu palincarie, sînt inca unele fa-
bricatiuni economice, cari aduce plugariului cele mai mari
avantajie, precum : fabricatiunea de oleiu, de bere si de
zaharu. Cea d'antăiu este cunoscuta romaniloru, că-ci oleiulu
de inu si de semburu de cucurbeta este gatitu si de poporul
nostru. Berariile le avemu pucine, că-ci vinulu e multu mai
princiosu romanului. Fabricile de zaharu lipsescu cu totul
in tîerele locuite de romani ; la acestea se receru capitale
mari si omeni de meserie, d'in care cauza nece că voiu
face vorba de ele.

S'aru potè introduce usioru si aduce mari folose
romanului pescariile, adec, prasirea si crescerea pes-
ciloru. Apele cele dese, cari s'afila in tîerele si in provin-
ciile romane, aru fi forte comodate spre acèst'a. Pescii
sunt cercati si platiti bine la tote natiunile ; prasirea lor
este cea mai lesne : pentru ce ore sè nu se negutiatoresca
romanulu cu pescii, d'in cari alte natiuni tragu casciguri
semnate ? Recomandămu deci cu tota caldur'a atentiunei
romanului si acèsta funtana de cascigu.

Dupa convingerea, studiulu si esperientiele mele, ace-
stu sistem de agricultura ar' fi celu mai corespunditoriu
la tîerele si provinciile romane, insirate sub II.

In unele d'in aceste tîenuturi, un'a sèu alta cauza
potè sè nu fia favorabile rotatiunei recomodate de mine ;
asiè, de exemplu, in regiuni lipsite cu totul de tescuri si
de fabrice de oleiu, semenarea rapitiei nu ar' aduce nece
unu folosu ; aici dara sè se semene in loculu rapitiei grău,
tra intre grău si intre fructele de prima-vera sè se semene
fructe saporice, etc. ; asemene, conformu impregiurărilor,
se potu semena in locu de cereale : canepa, inu, etc. Deci,
dupa impregiurări si d'upa natur'a speciale a locului, se
potu face unele exceptiuni de la rotatiunea propusa de mine,
inse ceru, ca nece-una-data sè nu perdemu d'inaintea ochi-
loru principiulu : ca nece-candu sè nu se semene unulu
dupa altulu atari fructe, cari sugu forte tare pamentulu si
lu seca, ci agricultorulu romanu d'in numitele tîere trebuie
sè luere astfelu, ca sè gramadesca cătu mai multe materie
nutritorie in pamenturile sale, că-ci mîne-poimane, de voia,
de nevoia, se va realisă unitatea nostra natiunale, se va
desvoltă comerciulu romanu, si atunci, pentru a potè cor-
respunde missiunei nostre civilizatorice, vomu avè trebuintia
de mediu-loce mai potinte decătu asta-di.

Alegerea de soiuri bune de animale nu se pote re-
comendă de ajunsu. Nu este inse cū scopu a amblă si a
tercă d'upa rase straine cari, ca-si plantele, avendu vietă
si natur'a lor propriă care nu se pote schimbă lesne, pro-
prieza de comunu mai bine in regiunile loru natali decătu
la noi. De altmîntre, nece că asiu scî, ce trebuintia are
romanulu de rase straine, candu ale nostre sunt escelente
stătu in privintă laptelului, carnei, cătu si a trasului. Cum-
că unele au datu inderetru, nu se pote negă, inse prin una
prasire ratiunabile, prin una alegere fericita si, in urma,
prin una staruintia neinvinsa, vomu potè indreptă scaderile
ce dora unele d'in rasele animaleloru nostre voru fi avendu,
nu de la natura, ci d'in negrigirea nostra.

Accentuandu inca numai atătu că in florirea agricul-
turei romane ar' fi ajutata forte multu, d'aca, in privintă
culturei viiloru si a diverselor fabricatiuni, romanii aru
infinită totu felulu de asociatiuni, atătu scientifică cătu si
practice, voiu trece la regiunile muntose a le terrioriului
romanu, ca sè vedemu, ce sistema de agricultura s'ar' potè
recomendă acolo.

I. Chitu.

(Va urmă.)

Clusiu, 28. martiu, 1871.

In fine Transilvani'a remase cu unu deputatu romanu
in diet'a d'in Pest'a, cu deputatul Nasedeniloru celu cu
doue voturi, d'upa ce in comitatulu Clusiuului magiarii nu-si
afara romanu pre carele sè-lu alega in loculu consiliariului
Hosszu. No, dara au alesu unu baronu, pre baronulu Si-
gismundu Inezédi, de partid'a drépta, totu cu alegatori ne-
mesii ; se spune, că toti sdrentiosii de prin Cosn'a si alte
comune nemesiesci iau dusu la alegeri la Mociu, imbracand-
du si imbetandu-i de drumu, ba impartindu-li si la pa-
rale. Dara nòe nu ni pasa, face ei nobilii ce li place, un'a
ne bucurămu numai, că poporul si inteligintă romana
remase si asta-data departe dela urna. Se spune, ca de
unu lucru curiosu, că nemesii adusi pre bani la Mociu, nu
au voit sè intre la urna, pàna ce nu li s'a impartitu mai
inainte tacsele promise.

Marele agitatoriu de pre la alegeri, Dlu vice-solgabi-
reu d'in cerculu Palatcei, Alesiu Ramantzai, romanu renegatu
de celu mai grău calibru, celu-a carele arestase pentru ese-
cutarea programei d'in Mercuri'a pre preotii d'in Jucuri, este
delaturatu d'in postulu sèu, in urm'a bravurei ce a comiss'o
la Craciunu cu fetiorii d'in Palatce'a, cu batai'a despre carea
vi-am fostu scrisu de alta-data. In contr'a Dsale este ince-
puta si cercetarea penale ; vomu vedè la ce rezultatu va
duce.

Aici pre la Clusiu se intrecu omeni, unguri ai ro-
mani, in culegerea de ajutorie pentru nenorocitiile francesi. In
septeman'a trecuta a arangiatu comitetulu reuniunei feme-

siiloru magiare d'in Clusiu unu concertu grandiosu in favorulu
francesiloru, carele a incassatu mai multe sute de florini.

In casin'a romana s'au arangiatu prelegeri publice
pentru publiculu nostru romanu. Pana acum'a s'au tîenutu
doue, — prim'a de presiedintele casinei d. Iosifu Popu
„despre importantă studiului istoriei universale in genere,
si in specie despre scolele studiului istoriei natiunale“, era
a dou'a de D. protop. Gavrilă Popu „despre folosele
ce ni le dă studiulu fizice in specia, si in genere despre
folosele sciintieloru naturali.“ Ambii disertanti promisera că
voru continuă materi'a inceputa. Cu parere de reu inse tre-
buie sè amintescu, că ambe prelegerile, cu tote că au fostu
forte interesante, fure prè slabu cercetate.

Aici, prin staruintă mai multoru inteleginti, s'a com-
pusu o reuniune de sodali. Statutele sunt gat'a si se voru
asterne spre intarire mai inalta.

Despartimentulu Asociatiunei transilvane pentru lite-
ratur'a si cultur'a poporului romanu, cu comitetulu sèu in
Clusiu, inca progresăza. Dela constituirea sa, d'in 11. iuliu
1870, a adunatu pentru Asociatiune preste 800 fl. v. a.

Dorintă generale a totoruru este conchiamarea con-
gresului beserice gr. cat, si multu ne mirămu cum de se
impedeca atătu asta cauza ; ne-a uimitu apoi forte tare si
vorbirea Santiei Sale episcopului Olteanu, tîenuta in con-
gresulu catoliciloru, pentru multele caculituri ce fece arci-
episcopulu d'in Strigoniu. Dar' asta vorbire ar' merită o
tractare separata.

Seplacu, 26. martiu, 1871.

In comitatulu Solnocului-inferioru, invetiatorii de co-
munu sunt provediuti cu salarie d'in interesurile imprumu-
tului natiunale, cari, ce e dreptu, s'au si manatu invetiato-
riloru. Dara cum ? cu retragerea a 20% de la suta prin
perceptoratul reg. respectivu.

Acum acelea obligatiuni de statu, scrise pre numele
scoleloru, besericeiloru, s'au tramisu la ministeriu, spre schim-
bare cu altele, inca in anulu trecut 1870, augustu 26. —
Inse nice pàna in diu'a de asta-di nu s'au reintorsu nice
schimbate, nice neschimbate.

Bietii invetiatorii de atunci nice că au mai capetatu
vre-unu banu, cu tote-că mai in tota septeman'a batu usi'a
perceptoratului reg. d'in Deesiu, perdiendu si furandu tem-
pulu propunerii d'in scole, fara nice una mangaiare ; multi
docenti sunt gat'a de a-si parasă chiamarea, oficele loru,
cercandu altu remediulu pentru sustinerea vietiei si a fami-
liei loru.

Reclamatii, plansori, cereri d'in partea invetiatori-
loru in tote părtili, la tote superioritățile scolare avura
resultatulu „sufera d'aca este invetiatoriu !“

Ore mai este tempu indelungatu sè sufera invetiatorii ?
Pentru-ce una parte d'in legea scolare d'in 1868 se esecuta,
era alt'a nu ?

Nu se esecuta salariulu prescriu de 300 fl. la unu
invetiatoriu ; dar' aceea se esecuta sè nu primesca notariatu,
colectoratu, etc.

Apoi ore si in astfelu de casuri si impregiurări, sè
aiba unu invetiatoriu pacientia si voia de a propune ? care
potè sè fia rezultatulu, progresulu, candu bietulu invetiatoriu
n'are ce mancă, ce portă ? indignatiune, suferintia persecu-
tatoria.

Cu acestea nu voiescu a incomodă pre on. cetitori, ci
numai pentru aceea am doritu a le comunică publicității,
că dora prin acestea asi atrage atentiunea respectiviloru
superiorități scolare, sè conlucre pentru mangaiarea inve-
tiatoriloru.

A. L. Docente.

Romani'a.

Adunarea deputatiloru.

Siedintia de la 13. mart. 1871.

Sub presiedintă dlui Nic. Paclenu, presiedinte,
siedintă se deschide la ora un'a fara unu patrariu d'upa
amédi, cu 109 deputati presinti. Sumariulu siedintiei de ieri
aprobatu, se dă cetire adresei dlui Ales. Gheorghe Gole-
scu, prin care declara că persiste in demisiunea dsale. —
Se declara colegiulu dsale vacantu.

D. generalu Nicolae Golesecu demisiunéza d'in
mandatulu de deputatu. — Camer'a decide a-lu rogă sè si-o
retraga. — Se dă cetire comunicatoru aflatorie la or-
dinea d'ilei.

N. Fleva aréta, că ieri s'a votatu si admisu propu-
nerea dlui primu-ministru d'a li se acordă 24 ore spre a
potè ceti la Senatu mesagiulu domnescu. Acele 24 ore au
trecutu, si adi crede că se va raspunde intrebării puse de
ieri. Acést'a e ordinea d'ilei stabilita prin votulu camerei.
Nu pote Camer'a trece la alte desbateri, pàna nu se va la-
mură cestiunea cea mai principale : drepturile camerei si po-
sitiunea acestui ministeriu (aplause). Acést'a cu atătu mai mul-
tu, cu cătu a avutu ocaziune a audă multe programe ministeria-
li, cari promiteau a respectă constitutiunea, si cu tote acestea ele
au fostu calcate: Astu-feliu si adi, in venirea acestui mini-
steriu, d-sa nu vede de cătu una calcare de constitutiune !
(aplause).

Costaforu n'are alt'a de facutu, de cătu a pune
positi'a d-loru in mânia adunării, spre a decide că d'aca

prin venirea d-loru la ministeriu s'a calcatu sèu nu consti-
tutiunea. (Suma de deputati ceru cuventulu. Sgomote). Co-
staforu, continuandu, raspunde d-lui Fleva că, venindu
la guvernu, n'a creatu una vacantia ; sum d'intre acei-a cari
au facutu totu ce au potutu spre a sustienè guvernuulu ca-
diutu. A mai avutu ocaziune d'a fi chiamatu a guvernă si a
cere concursulu camerei ; ea nu i l'a datu si atunci n'a mai
facutu unu pasu. A venitu altu guvernu si l'a sustienutu.
Face apelu la toti cu cari d-sa a vorbitu, sè spuna d'aca
li-a disu, d'aca nu i-a rogatu sè fia uniti, pentru că noi —
dice domnulu Costaforu — nu vremu revolutiune, desordine.
Am rogatu pre toti a discută bugetele cari sunt ale tîerei.
Eu amu demisiunatu d'in presiedintă camerei pentru că
ideele ei nu erau si ale mele, inse n'am contribuitu la ca-
derea fostului guvernu. Amu votatu legile financiarie : do-
vedă că fostulu guvernu aveă mai unanimitatea voturiloru.
Vomu vedè d'aca si noi vomu fi sustienuti asiè. Amu venitu
la putere chiamati de M. Sa Domnitoriuulu, fiindu-că guver-
nulu era vacantu. Amu venitu ieri si ati radicat vocea. Ce
amu facutu ? De ce nu ne primiti totu ca pre d. Ionu Ghica, care,
de-si nu iubitu de toti, a fostu suferitu si sustienutu ? Ati vrutu sè
ne spariati ! Suntemu prè betrani ca sè ne spariamu ! (aplause in
drépt'a). N'avemu de cătu patri'a si legea de respectatu !
Urmandu, aréta că nu se voru spariă de nimicu : li se dîce
că cele 24 de ore au trecut, ca cum ar' fi fostu nesce
condamnati. Ce era acést'a alta-ce de cătu a-i lipsi de poli-
tetiă cătu celu altu corpu, pre care lu respecta, cum res-
pecta tota constitutiunea ? (aplause). Si ce erati sè faceti
ieri ? Numai se ne opriti d'a lucră, si... adi d. Fleva cre-
de că ne face una gratia că ni-a datu 24 de ore !... Nu
ne veti inspaimentă dloru ! Avemu consciintă nostra tare
si nu ne veti abate unu momentu d'in calea nostra. (Aplau-
se in drépta).

N. Blarembergu : Acést'a e una reminiscintia !
Ceru cuventulu !

Costaforu, continuandu, e intreruptu de d. Mag-
heru cu cuventulu : Craiov'a !

Costaforu : D. Magheru, candu era prefectu sub
mine, aveă alta opiniune. Sè nu-mi aduca a minte acele
timpuri, că-ci a fostu destituitu pentru ne implinirea de-
toriei.

Magheru : Voiu spune eu de ce !

Resumandu-se, dsa aréta că are increderea Domnului
si a venitu sè vedă d'aca au si pre a camerei. Ceru a se
votă legile financiarie, că-ci detori'a flotante cresce pre fia-
ce d' mai multu. Ce va se dîca cuventulu inconsti-
tutiunale ? Dloru pàna adi n'au facutu nimicu si n'au
de ce fi acusati. Va raspunde ori candu la ori si ce.

I. C. Codrescu declara, că nu s'a suita la tri-
buna cu spiritu de partita, ci numai ca sè-si facea detori'a.
Costaforu nu e in regimulu constitutiunale, candu dîce că n'a
facutu nimicu : a facutu unu faptu decisivu — venirea
s'a ! Acestu faptu in regimulu constitutiunale e pre respun-
derea ministriloru, cari nu potu dîce că n'au sciutu nimicu.
S'a produsu una vacantia. Ministrii trecuti, cu unu laconismu
neintiesu, spunu că au datu demisiunea si li s'a primitu.
Noii ministri asemenea nu spunu nimicu : amu gasitu unu
locu vacantu, ne amu pus noi ! Cum inse s'a facutu va-
cantu acelu locu, si in ce conditiuni v'ati pus in elu ?
(aplause). In faci'a acestui laconismu, trebuie sè ne dăm
sêm'a de situatiune, că-ci detorim respectu si lumine ale-
gatoriloru. Éta faptulu. In mediu-loculu lucrăriloru financiarie
unu ministeriu, carui-a nu i-a lipsitu nici una data maiorita-
tea, demisiunéza. Nu e nici unu faptu d'in camera ; e unulu
inse a fara d'in camera si nu potu atribuf de cătu lui caus'a
demisiunii fostului guvernu. Una manifestare s'a facutu in
contr'a unoru banchetitoru. Acestu faptu, sîrsitu fara rane
si versare de sange, n'a avutu urmări triste : era destinat
inse a produce una intristare natiunale, ér' nu particulara,
că-ci nu e vorb'a de unu ministeriu, care cade, ci e vorb'a
de influintă d'in afara ! (aplause vive.) Éra unu timpu
cand, d'upa batai'a d'in pitioru a unui consulu, se
schimbă de doue ori cei de la putere. Adi, la batai'a
d'in pitioru a consulelui, se schimba 7 ministrii si se disol-
ve camer'a : sum securu că o veti face (aplause). — Deci
suntemu in dreptu a intrebă pre ministrii sè ne spuna : de
unde si-au luat portofoliulu dloru ? (aplause).

Costaforu : Trebuie sè judecati sarcin'a : nu ne
banuitu de nici una influintia.

Codrescu. Nu poteti sè-mi atribuiti alte idee de
cătu ale mele !

Lascaru Cătărgiu roga pre presiedinte a nu per-
mite nici atacuri, nici amenintări, spre a nu fi siliti si
dloru sè le face. Discussiunea e prè serioasa si toti trebuie
sè fimu calmi. (Sgomote. Dialoguri sgomotose intre presie-
dintele camerei cu d. Costaforu si drept'a adunării.)

Codrescu, continuandu, multimesce dlui Catar-
giu că a declarat că respecta libertatea discussiunii si inte-
lege importantă ei. (Intrerumperi). Care e positi'a politica
a Romani'e ? Suntemu garantati de 7 poteri europene, pen-
tru care vomu fi recunoscutori acelor poteri. — Resbelulu
Crimiei a costatu multu sange si in urm'a lui amu fostu
luati sub garantia, pentru cuventulu că eramu pusi esclusi-
vu sub protectiunea unu singuru statu. Schimbarea ministri-
loru, disolverea camerei, fiindu la dispositiunea unu singuru
potentatu, ore acést'a n'ar' aduce una jicnire positiunei no-
stre ? N'ar' fi sè aretămu că totulu gravitéza numai in ju-
rulu unu statu, si că ne cautămu unu stapanu cu escluderea

celoru alti 6? (aplaude). Éta preocupările ce ne cuprind anim'a, éta sentimintele ce avem pentru tiér'a in care ne amu nascutu! (aplaude). Candu nici ministrii ce s'au dusu, nici cei ce vinu nu spunu nimicu, si candu acést'a se intempla in urm'a unei amenințări a unui consulu, nu trebuie să cercetăm ore unde e adeverat'a noastră situațiune? Mai este inca unu ce: aci in camera s'a cititu una depesia a dlui Strussberg, care ne amenințá cá, de nu vomu face ce cere d-lui, va invocá spriginulu guvernului séu. In urm'a acestoru-a n'a fostu de cátu unu singuru omu care a disu, cá trebuie să platimu, si acela omu adi e ministru. Ore nu trebuie să ne tememu, cá depesia lui Strussberg face aceste fragmentări de adi? E vorb'a de 250 milióne de franci, si ele sunt mai multu de cátu cele 5 miliarde ale Franciei nefericite. Pentru Eranci'a e venitul pre 2 ani, la noi pentru 5, adeca in doitu de cátu Franci'a, si fara să ne fi luptatu, ba inca barbatulu ce adi e ministru sustiene cá nici pledorie nu mai incapu! (aplaude.) Vine d. Costaforu si cere a se urmá discusiunea asupr'a legii pentru detori'a flotante? Trista idea aveti de reprezentanți'a tiei, candu credeti cá ea va dá pung'a tiei ori-cui? Amu facutu imprumutulu Stern cu a nume destinațiuni, amu vendutu domeniile asemenea, si adi ni se ceru noue imprumuturi!

G h i c a C o m a n e s c é n u : Ai uitatu pre Openheim!

C o d r e s c u : Lu uitasemu: multumescu cá mi-lu aduceți aminte! Urmandu si fiindu intreruptu de L. Catargiu, dlu Codrescu aréta cá nu se indoesce, cá ministeriulu va dá pre facia totu, cá se scia tiér'a situațiunea ei. Nu voiu dá nici una lege de imprumutu séu de finace dlui Costaforu si Mavrogheanu, unulu cu imprumutulu Openheim si altulu advocatu alu lui Strussberg. Si dca s'ar' dice cá d. Costaforu s'a schimbatu d'in ce erá ca deputatu, acést'a n'o potu admite, cá-ci numai dieii si-potu schimbá fiintia. (Costaforu aproba d'in capu). Nu me indoiám cá asié va fi, cá d. Costaforu va remané acelu-a-si. Tiér'a nu judeca cá d. Costaforu, si nici noi nu cugetám asié. Acestu-a e adeveratulu terenu alu discusiunii: se nu ni se dca cá tiér'a are nevoia de bugete! Ea are nevoia de tote si vré se scia prin cine se voru indestulá acele nevoi ale ei, si dca legile ce se voteza se aplica, cá-ci multe s'au facutu pentru nevoiele tiei si ele nu s'au vindecatu.

Lascaru Catargiu, primu-ministru, crede cá ataculu ce i se face e forte abile. D. Codrescu intréba de unde a luat portfoliulu si dice cá l'a luat de la influința straina, punendu a supr'a dloru cestiunea Strussberg, de-si dsa nu erá nici in tiéra candu ea s'a votatu. Tocmai d. Codrescu vine si intréba acést'a, dlui, care a adusu in tiéra foculu acestu-a, acést'a concessiune? De géb'a se arunca ea a supr'a dloru. Scie tiér'a cá, pre cátu voru fi la putere, nu voru face de cátu ce e legale si ce va otarí represintanți ei! (aplaude in drépt'a). Se imputa alegerile cu bat'a! De cine? Tocmai de cei ce au datu esemplu de alegeri cu bat'a! (aplaude in drépt'a). D. Codrescu vine si ni mai imputa imprumuturile Stern, Openheim si cele 75 milioane cari s'au luate dupa vendierea domeniilor. Nu vedeti inse cá parti'a cu care sunteți aliatu, tocmai ea a calcatu legile, a cheltuitu banii si a cerutu camerai a intrébuințá 17 milioane disponibile dupa cum i place. (Aplausu in drépt'a). Fruntea noastră ni este senina: nu ni poteti imputá nimicu! N'aveam de locu in cugetu a disolvá camer'a. Pericululu e mare si ne bate la usia. Suntemu Romani, ne vomu intielege, veti face aci serbatoriele Pasciloru si vomu lucrá cu toti.

Éta opiniune noastră. Am venitu la putere rogatu de mai multi deputati, cari mi-au promis concursulu lor (aplaude in drépt'a). Se dice cá ministeriulu maiorității cade. Dar' unde este maioritate? Nu esiste in acést'a camera maioritate: fostulu guvern, in legile primite, a fostu ajutat' de partea drépt'a. Speru cá de aci incolo se va formá una maioritate. D. Codrescu, care me cunosce de teneru, crede óre cá eu voiu cersí puterea prin influința straina, eu care amu luptatu atátu de tare contr'a strainiloru pentru tiéra?

C o d r e s c u : Amu disu cá ati venitu pre nesce bance golite prin influința straina.

C a t a r g i u : E crudu se me vedu eu, care amu sancționatu constituțiunea, tassatu cá amu cersí influința straina. Éta imgregiaroarea: Am fostu chiamatu să fiu consultatu pentru noulu ministeriu. Dupa siedinti'a secreta a camerai am fostu chiamatu d'in nou. Candu eramu la M-Sa, prefectulu politiei a venitu la Domnitori si a cerutu să fiu introdusu. Fiindu primitu, d. Mihalescu, prefectulu, a declarat' cá câte-va sute de ómeni, strinsi la Academia, stau gat'a să-lu atace. D. N. Ionescu erá facia. Atunci am disu d-lui Mihalescu: cum poti să anuci acést'a si se nu iei mesuru? D-lui inse si-dede demisiunea! Ori-cine a lucratu la facerea constituțiunii nu poteá să nu respunda la apelulu ce i se faceá, nu poteá face de cátu totu, dara totu, pentru manutienerea constituțiunii si legiloru ce existu (aplaude in drépt'a). Intru cátu suntemu amenințati ca uliti'a se ié loculu legalității si se ni impuna legi, n'am potutu de cátu luá acestu locu, si-mi voiu face detori'a până in capetu! (aplaude in drépt'a). Terminandu, dsa róga pre deputati a fi calmi in discursuri, cá-ci se gasescu ómeni cari rategescu chiaru pre nesce copii, si i impingá si i punu inainte

spre a ajunge la scopulu lor d'a calcá legile si constituțiunea (vine aplausu in drépt'a).

V o c i d' i n d r é p t ' a c e r u i n c h i d e r e a d i s c u s i u n i i .

(Va urmá.)

VARIETATI.

** (Dlu presiedinte desenatu) la curia reg. de Pest'a, L. P. Popu, conchiama pre a cinci-a dí de Pasci la Alb'a-Iuli'a pre intelligința romana de religiunea orientala unita la una conferința spre a se consultá in privința congressulu besericea romana unite.

** (Caus'a de controversa) intre romanii si grecii de la beserica „Santei Treime“ d'in Brasiovu. In urm'a decisiunii aduse in siedinti'a camerai reprezentantiloru Ungariei de la 31. martiu, s'a transpusu ministrului de culte spre difinitiva deslegare.

** (Negociatiuni cu Muntenegru.) Principele Muntenegrului, in tempulu candu a fostu ultim'a data la Vien'a, a inceputu a negociá cu guvernulu austriacu in privința mai multoru cestiuni de interessu materialu pentru Muntenegru, precum: impreunarea comunicatiunii telegrafice si postale cu Austri'a, s. a. Precum am intielesu, negociatiunile, incátu nu s'au deliberatu degiá, facu progresu multumitoriu.

** (Unu invetiatoriu, care nu scie carte. Mai multe diurnale de d'incepe, ba si unele de dincolo de Lai'ta, au luat notitia despre alegerea de invetiatoriu in comun'a romana Ursadu (comitat. Bihorului, in Ungaria), dicundu, cá alesulu de a invetiá pre alti, singuru nu scie nici ceti nici serie. — De-si n'avemu inca date sigure despre acést'a alegere, dar', cunoscundu maniera si conduita unguresca facia cu caus'a nostra scolare, nu potemu dá credientu unoru informatiuni reutatiose si calumniatorie, respandite de ore-care organu ungurescu.

(† Necrologu) Ioanu Fometescu, medicu de batalionu clas. II. in armat'a Romaniei, june de 22 ani, in 20. Martiu a. c. fú petrecutu la repausulu eternu in cimiteriulu gr. or. din Oravit'a. Atacatu de unu morbu de plumuni venise cáte-va lune inainte aici, unde mori in braciile mamei sale. Aveam se fimu superbi de talentulu acestui june dar' sortea ne amagi. — Ca elevu inca la scol'a de medicina in Bucuresci scrisu si tipari done brosiure in sfera igienei poporali. — Fia-i tierin'a usiora!

Sciri electrice.

Parisu, 29 martiu. In Parisu sunt de presinte doue guverne: Comitétulu centralu si federatiunea republicana; ambele se sustienu prin arestarea delegatiloru lor. — „Journal de Paris“ calculeza erogatiunile comitetulu centralu pre trei milioane de franci, ér victimele justitiei poporale la 33. — Legiunea de artileria a gardei nationale s'a desființatu; lucratorii de la fabricele de zaharu si-au inceputu éra si lucrulu cu consentimentulu comitetulu. Inse trebuie să fia totu-de-un'a gat'a, de a prinde armele. — Barral s'a numitu comandante supremu in loculu lui Vinoy.

Versali'a, 29. mart. In siedinti'a de astadi a adunării nationale s'a facutu urmatori'a propunere: Adunarea nationale este resoluta a intru-duce, fara aménare, cea mai estinsa decentralizatiune administrativa, inse unitatea politica o va sustiené. Thiers dechiara, cá truppele germane nu numai cá si-au sistatu retragerea d'in caus'a rescolei parisiane, ei se si imultiescu; conformu tractatulu in se truppele franceze inca se imultiescu. — Transportarea prizonieriloru in patria s'a inceputu de nou.

Florenti'a, 30. martiu. Inaintea Capreiei crucisiedia doue nai de resbelu; concedierea clasei de etate d'in 1845 s'au aménatu, d'in caus'a evenimentelor in Franci'a

Bucuresci, 30. martiu. Consululu generalu germanu ceru a i se dá milita spre ascurare, de ora-ce palatulu séu este amenințatu cu demolire (dirimare).

Stockholm, 30 martiu. Regin'a a repausatu astadi la 11 ore si 15 minute inainte de amedia-di.

Londonu, 30. martiu. „Times“ anuncia d'in Versali'a, cá generalulu Fabricee s'a inoitu a se urcá garnison'a parisiana la 80.000 fetiori. Generalulu Vinoy remane comandante. — Blanqui n'a participatu inca la nice una desbatere in cas'a orasiului. — Pyat a repasitu, d'in caus'a cá voiesce a se ocupá eschisivu numai cu redactarea organulu oficialu „Vengeur“.

Londonu, 30 martiu. Diatiului „Daily Telegraph“ i se comunica d'in Parisu, cá in noptea de 28 spre 29. l. c s'au schimbatu mai multe puscature intre avangardele truppeloru guverna-

mentali si intre ale garde nationale, pre drumulu cátra Versali'a; guvernulu s'a consultatu cu Ducrot, Leflo, Chaney si Trochu si a statoritu unu planu dupa care, in restempu de vre-o diece díle, are să faca unu atacu a supr'a Parisului.

Marsilia, 30. martiu. Mercuri ser'a s' delaturatu flamur'a rosia de pre edificiulu prefecturei. Starea de asiediu a facutu una impresiune buna. Colonelulu Ducoin a resignatu. — Flamur'a rosia s'a inlocuitu cu un'a negra. Cetatea e linisita.

Parisu, 30. martiu. Ieri ser'a a fostu linisce. Cele mai multe barricade d'in giurulu hotelulu de ville s'au delaturatu, dar' gar'a califerate de vestu este strictu pazita de gardele comitatului. In provincia s'a restabilitu pacea pre totindenea; gardele nationale d'in Belleville ocupa posturile administratiunii postale. Gardelle nationale, cari nu s'au alaturatu langa comuna se desarnéu. — Afara de Tirard voiescu să repasesca inca mai multi membri ai comunei.

Vien'a, 30. martiu. Desbaterile cu polonii s'au inchisiatu ieri; se accepta numirea lui Grocholsky de ministru fara portfoiu.

Parisu, 30. mart. Foi'a revolutiunaria a comunei comunica, cá consiliulu comunalu a recunoscutu adunarea nationale sub conditiunea, ca ea inca să respecteze puterea consiliulu comunalu. — Comisiunea insurrectiunaria contine noue sectiuni, si adeca: de finace, de resbelu, justitfa, interne, ascuritate publica, mediu-loce de subsidiința, instructiune si afaceri esterne.

Parisu, 30. mart. Comitétulu a judecatu pre Wilfried si Foinville la morte in contumaciám d'in caus'a unui atentatu a supr'a comunei. — Decrete ale comunei ordona a se desființá impartirea tracturilor; in Parisu nu pote intrá alta putere militaria, a fara de gard'a nationale. — Puterea executiva, carea se alege de nou in fia care luna si se pote destitú ori-si-candu, o va subsemná si executá comun'a. Membrii ei actuali sunt: Eudes, Toidou, Vaillant, Lefrancais, Duval, Pyat si Bergeret.

Vien'a, 31. martiu. „Wanderer“ raporteza, cá reprezentanți Austriei, Italiei, Turciei si Bismarck s'au cointielesu, ca truppele austriace si turesce să ocupe eventualminte Roman'i'a.

Constantinopolea, 31. mart. Port'a a decisu să infintieze in Sinope unu arsenalu de marina de clasea prima si una fabrica de nai pancerate. Cetátile Batum si Trapezuntú se fortifica.

Petropole, 31. mart. Se accepta publicarea unui ucasu, care să introduca in sinagoge limba rusesca, ca limba de rogatiune, in loculu limbei ebreice si polone. Nandelstern este insarcinatu cu traducerea oficiale a rogatiuniloru in limba rusesca. — Unu ucasu imperialu dá principelui Gorceiacoff titulu de „Altetia“, pentru serviciile aduse patriei si tronulu prin rezolverea favorabile a cestiunii pontice.

Londonu, 31. mart. „Times“ comunica una depesia d'in Parisu, carea prognostica una lupta desperata. Diurnalulu „Vengeur“ amenințá, cá insurgentii voru alungá gard'a nationale; se spera, cá truppele nu voru resiste. Comun'a va desbate propunerea relativa la solvirea speselor de resbelu; bunurile statulu d'in Versali'a se voru vinde unei societati anglo-mericane pentru unu miliardu, cele d'in St. Cloud se voru vinde naitiloru pentru 800 milioane, ér cele d'in Fontainebleau pentru 500 milioane.

Parisu, 31. mart. Siedinti'a d'in urma a comunei a fostu forte sgomotosa. Tirard este datu in judecata, d'in caus'a unei vorbiri, in carea a pledatu pentru impacare. Banc'a este incungiuurata de gardisti nationali.

Vien'a, 31. mart. Numirea lui Grocholski de ministru fara portfoiu se pote privi de fapta complinita.

Brussele, 31. mart. Desbaterile de pace se voru continuá numai dupa ce adunarea nationale va fi ajunsu éra si in deplin'a posesiune a garantiiloru pentru observarea conditiuniloru de pace.

Burs'a de Vien'a de la 31. martiu 1871.

5%, metall.	58.15	Londra	124.90
Imprum. nat.	68.20	Argintu	122.70
Sorti d'in 1860	95.50	Galbenu	5.85
Act. de banca	726.—	Napoleon'd'or	9.95 1/2
Act. inst. cred.	268.80		

Propriet., edit. si red. respundiet.: **ALES. ROMANU.**